49e jaar. — Nr 43. Zaterdag 26 April 1902.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit land.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** »
Een » » **4** »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centmen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 26 APRIL 1902.

VAN ALLES WAT.

De socialisten zijn verslagen, twee maal verslagen : zij zijn het in de Kamer, ondanks den steun der liberalen ; zij zijn het in de straten en in de steden. Overwonnen, verpletterd, zullen zij het nog meer zijn bij de kiezingen van 25 Mei, en de liberalen, die met hen samen gingen, zullen in de nederlaag hun aandeel krijgen.

Ondanks dit alles gaan zij in hunne zwetserijen voort, in het publiek een vertrouwen veinzende, dat zij niet bezitten.

Leest hunne dagbladen, hoort hunne redevoeringen in de meetings : zij vleien zich—en dit nogal spoedig—hunne revanche te halen.

Maar van wien verwachten zij die *revanche ?*

Van de duizende werklieden, aan wien zij de staking predikten :

Vergaat van honger, gezellen : creveert, werklieden uit de mijnen, uit de fabrieken, uit de spinnerijen, uit alle nijverheidsvakken. Werpt het werk weg en met het werk ook het brood, dat uwe vrouwen en kinderen voedt. Weest gij de beulen, dier onschuldige wezens, welke gij lief hebt...

Dat zij sterven, indien het moet ; ja dat zij sterven, opdat de staking algemeen worde ; opdat de socialistische politiekers gewroken worden.

En, terwijl de ellende plaats neemt aan uwen haard zullen de rijke renteniers, zich uitgevende voor de leiders der *werkerspartij*, onder elkander in de moderestaurants smullen aan lekkere *déjeuners* van 17 fr. per persoon.

Ik heb nooit begrepen en het is een der meest onoplosbare vraagstukken van onze droeve tijden —hoe de bedriegers onder het volk toch zoo veel snullen vinden.

Maar wat er ook van zij, op dit terrein zal de regeering overwinnen.

De inlichtingen, door de gouverneurs der provinciën overgemaakt, zijn voor het meerendeel gerustatellend : de werkstaking vertoont meer neiging om te verminderen dan om te vermeerderen.

Men noemt menige koolmijn, waar de werklieden den arbeid verlieten, slechts gedwongen, onder dwang der bedreigingen en zelfs de vervolging van hunne kameraden, vervolgingen, die de openbare macht niet altijd in staat is, te beletten.

Groote nijveraars, die geraadpleegd werden, hebben het vermoeden uitgedrukt dat de werkstaking hoogstens acht of tien dagen kon duren. Zij geven als reden op, dat de werkman in de onderhavige zaak hoegenaamd geen rechtsteeksch belang heeft, en dat hij daar vooral rekening van houdt.

Inderdaad, de grondslag van die beweging is nog de loonskwestie, noch de kwestie der werkuren, noch de bevestiging van de solidariteit der werklieden : Al die beweegredenen zijn aan die zaak volkomen vreemd. Zij is politiek en niets anders dan politiek.

In die voorwaarden, wekt zij de driften der massa niet op en kan zij niet lang duren.

* * *

Bezield met een gevoel van recht, en geboortamende aan een plicht van vooruitzicht, heeft de regeering last gegeven, aan de plaatselijke overheden voornamentlijk de plaatsen in 't oog te houden, waar de twistzaaiers hunne vergaderingen en meetings houden.

Er zijn daar lieden tusschen, die alle aanslagen ingeven en besturen, en het is niet rechtveerdig dat zij aan alle straf ontsnappen, terwijl de arme teerjongens, kinderen die slechts hunne werktuigen waren, gestraft worden gelijk het behoort, of met hun leven het misdrijf betalen, dat men hen deed plegen.

Van zijnen kant zou het parket, bezield met dezelfde gevoelens, voornemens zijn vervolgingen in te spannen tegen drie of vier personen, die nogal in 't oog springen. Men heeft in hunne handelwijze heel en al het karakter gevonden van een beraamd complot tegen de veiligheid van den Staat.

Zoo is het goed. Het zou eene groote gerustelling zijn, de straffeloosheid te zien eindigen, welke de bijzonderste plichtigen genieten, zij die zich buiten het bereik van de kogels der gendarmen en der burgerwacht houden.

* * *

Vrijdag avond en Zaterdag morgend waren de geesten hoegenaamd niet tot scherts en lach geneigd. Men vernam de bloedige beteugeling, die te Leuven de aanval der socialisten had noodig gemaakt.

De depechen, die verslag gaven over die *droevige* episode van den strijd, hebben diepen indruk gemaakt.

Ha! wat zware verantwoordelijkheid hebben de leiders op zich geladen, zij die, door hunne ophitsingen, ongelukkige jonge verdwaalden naar den dood leidden!

Men merkt op dat van de zes gedooden, slechts twee de twintig jaren voorbij waren.

Te Brussel waren het ook de *jeunes Gardes* der socialisten, welke de aanvalskolom van dit leger der wanorde uitmaakten.

* * *

De stad Brussel heeft haar gewoon aanzien hernomen, tot groote verbazing der vreemde dagbladschrijvers, die hier waren in de verwachting, het land in volle omwenteling te vinden.

De Brusselaars lachen niet weinig bij het hooren van wat al de vreemdelingen, vooral Franschen, hen meedeelen over hetgeen er zooal in hunne landen verteld is over de « Belgische gebeurtenissen ».

Men had hier gezegd dat de koning op de vlucht was, dat hij te Oostende was ingescheept, om naar eene onbekende bestemming te varen.

Daar weer zegde men dat de roode vlag wapperde op den Sint-Michielstoren en dat citoyen Vandervelde tot president der Belgische republiek was uitgeroepen.

Als wij al die histories in het Fransch van Marseille of van Gascogne hooren vertellen begrijpen wij in België dat men daar nog meer.... zwanzen kan.

Geene ontbinding.

Wij meenen, met verschillige liberale bladen, dat de ontbinding in de tegenwoordige omstandigheden enkel een wapen in de handen der woelmakers zou zijn.

Liberalen en socialisten zoeken enkel de ontbinding te krijgen als een *pis aller*, als een plaaster op de hun toegebrachte wonde, als een middel om iets of wat van hun verloren *prestige* in de oogen hunner volgelingen terug te winnen.

Wij vinden echter dat de conservatieve regeering hoegenaamd niet voor zending heeft de drenkelingen van het rood-blauw leger, op te visschen.

En, indien het die heeren passend blijkt, zich naar den koning te wenden, om Z. M. te verzoeken de ontbinding toe te staan, ten einde het tijdperk van woeling te besteendigen, dan zetten wij onze vrienden aan zich ook in adressen tot Z. M. te richten, ten einde onzen verlichten en wijzen vorst eerbiedig te verzoeken, het oor te leenen aan de gevoelens der partij van orde en niet aan de voorstellen der revolutionnairen en hunne sleepdragers ;

't Is te zeggen dat Z. M. de kiezingen hunnen vrijen loop late hebben, in kalmte en rust, zoo als het bij de raadpleging van een vrij en ordelievend volk past.

Geene ontbinding, geen wanorde, geen nieuw wapens in de handen der woelmakers. Zoo vraagt het ook de liberale *Journal de Liége* en zoo vraagt het iedereen, die van het rood lawijd nu tot boven de ooren genoeg heeft.

In de tegenwoordige omstandigheden zou overigens de ontbinding eene afkeuring des konings zijn over het beleid der ministers en der geheele rechterzij.

Alleen in het brein van liberale groote verstanden kan het opkomen den koning te verzoeken zulke blaam uit te spreken.

Indien werkelijk de liberale burgemeesters der groote steden het voornemen hebben zich tot den koning te wenden met dit zonderling verzoek zijn wij van twee dingen overtuigd :

1° Dat de koning hen op eene heel geestige wijze zal afschepen.

2° dat M. De Mot, burgemeester van Brussel, beslist zal weigeren van mee te gaan.

Bloedige herinneringen.

De bladen, die nu tegen de Leuvensche burgerwacht uitvallen, omdat zij, in zeer pijnlijke omstandigheden, haren plicht vervulde, dienden zich te herinneren, dat het niet de eerste maal is dat de burgerwacht tot het gebruik harer wapens verplicht is.

Over 20 jaar moest de artillerie der burgerwacht te Oostende een peloton vuur richten op werkstakende visschers.

Tien jaar nadien, in 1893, moest de burgerwacht te Borgerhout hare wapens gebruiken en de *bleus* of « jefkens » van Bergen moesten met eene compagniesalvo de manifesteerende Borains, die de stad wilden binnendringen, uiteenjagen.

Slechts eenmaal weigerde de burgerwacht dienst te doen, te Brussel namelijk, in de eerste jaren van ons nationaal bestaan, toen de burgerwacht weigerde op te komen tegen de benden, die de huizen der gekende Orangisten gingen vernielen.

Het leger heeft nooit geaarzeld zijn plicht te doen, hoe droevig de zending ook was.

In 1848 schoot het leger op de republiekeinen te Risquons-Tout ;

In 1866 was een bataljon van het 11e linie, onder majoor Quenne, verplicht op de muiters te schieten, die de verluchtingstelsels der *fosse de l'Epine*, bij Charleroi, wilden doorbreken.

In 1886 moest eene compagnie van het 3e jagers een musketsalvo richten op de oproerlingen, die terugkeerden van den brand van het kasteel van Baudoux.

Ook in de fussiladen te Tilleur en te Morlanwelz deed het leger, ofschoon met benepen hart, wat plicht gebood.

Wonderlijke geheugens.

De volgende opgaven moge dienen als curieuze staaltjes van wonderlijke geheugens van verschillende beroemde mannen, uit den ouden zoowel als uit den nieuwen tijd :

Themistocles kende alle namen der inwoners van Athene, die op zijn minst 40,000 in getal waren.

Cyrus, koning van Perzië, kende het gelaat en den naam van zijne 30,000 soldaten.

Seneca onthield tot bij de 2000 woorden en zegde ze daarna op in de orde, waarin hij ze gehoord had.

De rechtsgeleerde Marc-Antoine Muret sprak voor een Corsicaan een groot aantal Latijnsche, Grieksche, Barbaarsche en bezonnen namen uit. De Corsicaan herhaalde ze allen zonder zich te vergissen.

George Cuvier onthield alles wat hij gelezen had, zelfs wist hij in welk boek en op welke bladzijde het stond.

Mithridates, koning van Pontus, kende de twee en twintig talen die in zijn rijk gesproken werden.

Crussus sprak de vijf dialecten der Grieksche taal.

Theodectus herhaalde zoeveel verzen als men wilde, nadat hij ze slechts eenmaal gehoord had.

Cesar dicteerde aan zijnen secretaris vier brieven te gelijk over de belangrijkste zaken en zelfs zeven, indien hij niet door andere bezigheden verstrooid werd.

De H. Hieronymus sprak de Hebreeuwsche, Chaldeeuwsche, de Grieksche, Latijnsche en de meeste Oostersche talen.

De H. Antonius, aartsbisschop van Tours, kende al de decreten der concilies en de kanons.

De H. Thomas van Aquine vergat niets gedurende zijn leven ; kende den Bijbel van buiten en citeerde steeds de H. Vaders en de ongewijde schrijvers van buiten.

Henri Dilson kon geheele gesprekken onthouden en ze na verscheidene jaren weer zonder fout herhalen.

De kluizenaar Gregorius Lopez kende al de boeken van buiten, die hij eens gelezen had.

Pic de Mirandole kende op achttienjarigen leeftijd twee en twintig talen en herhaalde de woorden van geheele bladzijden in hun natuurlijke orde of van achteren naar voren, nadat hij een boek driemaal had hooren lezen.

De boekenvriend Magliabecchie kon een geheel boek dicteeren na het eenmaal te hebben hooren lezen.

De Duitscher Muller sprak twintig talen.

Willem Postel kon de reis om de wereld maken zonder tolk.

Jozef Scaliger leerde den geheelen Homerus in twintig dagen.

Raymond Lulle, die vier duizend werken heeft geschreven, vond nog tijd om Grieksch en Arabisch te leeren.

Indien men Rossi een of ander vers van Dante, van Petrarca, of van Tasso voorlas, kon hij aanstonds de honderd volgende verzen opzeggen.

Lopez de Vega maakte vijftienhonderd blijspelen in verzen, driehonderd drama's, tien epische gedichten, acht novellen in proza en een groote menigte andere werken en had nog tijd om Grieksch, Latijn, Italiaansch, Portugeesch, Fransch en Engelsch te leeren.

Postel, de beroemde professor ten tijde van Francois I, die te arm was om leeraars te hebben, onderwees zich zelf geheel alleen. Hij leerde het Hebreeuwsch met behulp van een eenvoudig alphabeth. Verbonden aan een commissie, die François I naar Turkije zond, werkte hij zoo ijverig, dat hij gedurende zijne reis twintig talen leerde.

Baratier sprak op zijn vierde jaar Fransch en Duitsch, kende op zijn vijfde jaar Latijn, met zijn zevende jaar Grieksch en Hebreeuwsch, bestudeerde de joodsche boeken en de kerkelijke geschiedenis en schreef van af zijn tiende jaar verscheidene werken over deze stof. Hij legde zich toe op de studie der wis- en sterrenkunde, vond uit zich zelf verscheidene oplossingen ; vond eene methode uit om den afstand op zee te berekenen en werd op zijn veertiende jaar lid der academie van Berlijn. Hij bestudeerde ter zelfder tijd het publiek recht, de litteratuur en de oudheid. Hij publiceerde werken, die zeer beroemd werden en het nog zijn. Hij stierf reeds op negentienjarigen leeftijd.

Toen kardinaal Mezzofanti nog een jong priester was, werd hij op zekeren dag geroepen om twee zeeroovers, die ter dood waren veroordeeld, en die nog slechts vier en twintig uren te leven hadden, de biecht te hooren. Hij begeeft zich aanstonds naar hen toe, maar beide misdadigers spreken een taal, die hem volkomen onbekend is. Hoe nu zijn werk van barmhartigheid uit te oefenen ? Troosteloos ging hij naar huis, toen hij juist een grammaire en een woordenboek in de taal der zeeroovers vond. Hij studeerde den geheelen nacht, daarna keerde hij naar de gevangenen terug en sprak hen toe ; zij begrepen hem en hij begreep wat zij zeiden. Hij had slecht een nacht noodig gehad om een taal voldoende te leeren om zich daarin verstaanbaar te kunnen maken ! Op vijftigjarigen leeftijd kende hij een vijftigtal talen. Het was waarlijk wonderlijk hem te zien te midden van een kring personen van verschillende nationaliteit, en nu eens deze, dan eens gene aansprekend, telkens in een andere taal, ja zelfs in verschillende dialekten of gewestspraken, zonder zich ooit te vergissen. Op zekeren dag bevond zich Mgr de Haerne te Rome, in gezelschap van Mezzofanti ; toen deze vernam dat Mgr de Haerne van Kortrijk was, sprak hij dezen laatste onmiddelijk aan met deze woorden : Monseigneur, gi ziet van Korrricke ? en vervolgde geheel de samenspraak in Kortrijkschen tongval.

Z. H. Leo XIII, de thans roemrijk regeerende Paus, bezit ook een buitengewoon geheugen. Op zekeren dag bood een zijner kamerheeren hem een zeer oude en zeldzame editie aan van de *Divina Comedia*, die hij voor de Vatikaansche bibliotheek had weten machtig te worden. De Paus wenschte hem geluk daarmee en voegde er daarna glimlachend bij :

« Ik kan van het begin tot het einde geheel de *Divina Comedia* opzeggen ; beproef maar eens mij vast te zetten. »

De prelaat wees een groot getal passages aan, doch de Paus aarzelde geen oogenblik. Nu en dan hield hij op om op de schoonheid der verzen te wijzen, daarna zegde hij zonder moeite het vervolg der verzen op.

George III, koning van Engeland, bezat een wonderlijk geheugen van menschen. Het was voldoende dat hij een persoon eenmaal zag om hem gedurende het overige van zijn leven te herinneren.

Een Canadees, Charles de Lanaudière, die toendertijd nog in dienst was van Frankrijk, had zijn oom, graaf de Boisebert, die gelast was eene diplomatieke zending bij het Engelsch hof vergezeld, en werd aan koning Georges III voorgesteld. Vijftien jaar na dit onderhoud met den koning van Groot-Brittanië, werd hij opnieuw aan hem voorgesteld, maar toen als Engelsch onderdaan. De koning herkende hem aanstonds en zei tot hem in de Fransche taal :

« Gij zijt vroeger als Fransch onderdaan aan mij voorgesteld, maar ik ben gelukkig, dat gij het thans zijt als een mijner onderdanen. »

Daarna voegde hij er bij, terwijl hij zich van de Engelsche taal bediende :

— Ik vergat dat gij het Engelsch even goed machtig zijt als het Fransch. En hij zette het gesprek in deze taal voort.

Socialistische en liberale
Betoogingen te Tongeren.

In den loop van verledene week, hebben in onze stad, verscheidene keeren betoogingen plaats gehad ten voordeele van het A. S. Een groep, samengesteld uit een twintigtal personen, doorliep iederen avond de straten onzer stad, voorafgegaan van de roode vlag, onder het brullen der *Marseillaise* en van socialistische liederen.

Onze vreedzame bevolking was eenparig om deze manifestatiën, tot nu toe onbekend te Tongeren, af te keuren, daar zij van aard waren om de geesten in opgewondenheid te brengen en de gewone kalmte in onze stad te storen.

* * *

Verleden zondag hielden de Tongersche liberalen insgelijks hunne betooging ten voordeele van het A. S. Om aan dezelve een schijn te geven van onpartijdigheid en als zijnde ingericht buiten allen partijgeest, hadden zij er alle politieke maatschappijen der stad op uitgenoodigd.

Onze machtige katholieke maatschappij, de Volksbond Sint-Maternus, die rond de 800 leden telt, bijna allen tot de werkende klas behoorend, was ingelijks op deze betooging uitgenoodigd. Onze dappere werklieden hebben daarop geantwoord zooals het behoort. In eene wel beredeneerde dagorde, die wij verder mededeelen, en die verleden zondag met eenparigheid in Algemeene Vergadering werd gestemd, hebben zij de uitnoodiging der liberalen verworpen.

* * *

Deze manifestatie, met groot gerucht aangekondigd door het *Journal du Limbourg*, is een wezenlijke fiasco geweest. Voorafgegaan door een liberaal muziekkorps, telde de stoet nauwelijks 158 personen ; de roode, blauwe en... groene vlag der christene-democraten waren er vertegenwoordigd en men bemerkte ook een paar opschriften die betrekking hadden met het A. S. Na eenige straten doorloopen te hebben, terwijl de socialisten de Marseillaise zongen, vereenigden de manifesteerders zich voor het stadhuis.

Er werden van op de trappen van het stadhuis hevige redevoeringen uitgesproken, redevoeringen die geen bijval behaalden.

Zoo eindigde deze betooging die, wij herhalen het, een ware fiasco is geweest, en die voorzeker niets zal bijdragen tot verovering van het A. S.

* * *

De houding der liberalen is streng beoordeeld geworden door onze medeburgers. Vele rechtzinnige liberalen, die een grooten invloed en een zeker gezag genieten in hunne partij, hebben openlijk het gedrag hunner vrienden afgekeurd. De liberalen hebben, gelijk overal elders, de voorzegging van Anseele verwezenlijkt : « *Gij zult de roode vlag volgen of gij zult niets zijn !* »

De handelwijze der liberalen zal de oogen openen aan vele lieden.

Op tijd en stond, zal onze bevolking zich het gedrag der liberalen herinneren. De dag waarop onze medeburgers zullen geroepen zijn om te kiezen, zal hunne keus niet twijfelachtig zijn en zij zullen de handelwijze onzer liberalen veroordeelen gelijk zij het verdient. Dit zal hunne wel verdiende straf zijn.

NIEUWS
uit de stad en de provincie.

Volksbond St-Maternus.
BELANGRIJKE VERGADERING.

Verleden zondag, hebben de leden van den Volksbond St-Maternus, op waardige wijze, het jaarlijksch Beschermfeest gevierd van St-Jozef, de patroon der Werklieden.

In hun lokaal samengekomen, zijn zij rond 10 ure, stoetsgewijze en voorafgegaan van de dappere Harmonie « *De Eburonen Wacht* », naar O. L. V. Kerk getrokken, om er de Hoogmis bij te wonen. Iedereen sprak met lof over de deftige en waardige houding onzer katholieke werklieden, die eene treffende tegenstelling maakten met de socialistische betoogingen die wij sedert eenige dagen door onze straten zien trekken.

Na de Hoogmis, hebben de leden van den Volksbond St-Maternus zich in Algemeene Vergadering vereenigd, onder het bestuur van hunnen verkleefden Voorzitter, M. Dr V. Delvoie.

M. Dr. DELVOIE, bedankt de werklieden zoo talrijk op hunnen post te zijn. In krachtdadige woorden, schandvlekt hij het gedrag der socialisten, die het werkvolk aanhitsen tot werkstaking en omwenteling ; en in roerende woorden toont hij ons de ellenden waaraan deze zich bloodstellen en wijst ons op het bloedig drama dat verleden week in de straten van Leuven voorviel. M. Dr Delvoie toont ons insgelijks het onwaardig gedrag aan der liberalen, die hun verleden en hunne principen met de voeten trappende, samenspannen met de hevigste vijanden van Vaderland en Maatschappij.

Deze redevoering, met goede bewijsredenen gestaafd, wordt dikwijls onderbroken door luidruchtige toejuichingen.

Daarna geeft Mr Dr Delvoie ons mededeeling van eenen brief hem toegezonden namens de Liberale Vereenigingen der stad, waarin de leden van den volksbond St-Maternus uitgenoodigd worden deel te nemen aan de manifestatie ten voordeele van het A. S. en der herziening, die zij voor 's namiddags inrichten.

M. de Voorzitter geeft lezing van de volgende dagorde, die hij aan de goedkeuring der Vergadering onderwerpt, en die hij voorstelt aan de Liberale Vereenigingen te zenden in antwoord op hunne uitnoodiging :

Tongeren, 20 April 1902.

Aan de Heeren Voorzitters, Bestuurleden en Leden van de Liberale Vereeniging en Liberalen Vooruitstrevenden Volksbond,

TONGEREN.

De leden van den Volksbond St-Maternus, in Algemeene Vergadering bijeengekomen op heden zondag 20 April, na kennis genomen te hebben van de uitnoodiging hen toegestuurd door de Liberale Vereenigingen onzer stad, hen uitnoodigende om deel te nemen aan de betooging ten voordeele van het Algemeen Stemrecht, die zij inrichten voor dezen namiddag :

OVERWEGENDE :

Dat de overgroote meerderheid van het land vijandig is aan eene herziening der Grondwet ;

Dat de leden van den Volksbond St-Maternus, bijna uitsluitend uit Werklieden samengesteld, de huidige betoogingen in de groote steden en nijverheidscentrums betreuren en grootelijks afkeuren ;

Dat de ontworpene betooging van aard is om de gemoederen op te hitsen en de gewone kalmte en orde in onze stad te storen, en door de meerderheid onzer medeburgers wordt afgekeurd en gelaakt ;

Dat de leden van den Volksbond St-Maternus vijandig zijn aan alle straatbetoogingen, om hunne politieke rechten te eischen of hunne grieven bloot te leggen, maar deze slechts op wettelijke en vreedzame wijze doen gelden en trachten te veroveren ;

Dat de ontworpene betooging eene openlijke afkeuring en protestatie is, ingericht tegen het Gouvernement, dat ons volle vertrouwen geniet

---

ACHTTIEN KISTEN GOUD

ZEEROMAN.

13de VERVOLG.

Het vooruitzicht van zonder middelen naar huis terug te keeren, om de slecht bezoldigde taak van onderwijzeres te gaan aanveerden, kan heel goed hare gemoedsstemming hebben terneergedrukt en.....

— Wilt ge daarmee zeggen, Mathilda, dat zij zelfmoord zou hebben begaan ? vroeg M. Dent.

Zijne echtgenoote drukte hare lippen op elkaar en haalde de schouders op.

Juist kwam Trickle de hofmeester berichten dat er aan boord geen schim of schaduw van de jonge dame te bekennen was.

— Wat had die mijnheer Shannon in het hartje van den nacht op mijn kluiverboom te maken ? riep de kapitein, hardop denkende, met bijeengeknepen vingers en eenen strakken blik op mevrouw Storr.

— De zaak is zoo geheimzinnig mogelijk, zegde de kleine verkooper die merkbaar bleeker dan gewoonlijk was. Er is hier iets niet pluis !

— Zou er ook iets romantisch, eene schaking in het spel kunnen zijn ? riep mevr. Dent. Het schijnt onzinnig, maar, waarom verscheen M. Mark Davenire niet aan het ontbijt ?

Terwijl zij deze vraag opwierp, trad de doktor binnen.

— Wel, doktor ? vroeg de kapitein.

— Ik kan niet vinden dat aan den heer in kwestie iets hapert, sprak de doktor. Hij zegt dat de hitte hem te pakken heeft, en daar ziet hij ook wel naar uit. Maar hij dacht van middag wel aan tafel te kunnen komen... Zij drinken te veel die heeren. Er lag eene groote flesch in zijne kooi. Geen wonder, dat dergelijke lie in de koloniën geen garen spinnen ! Twee gingen er gisteren stomdronken naar bed.

— Ik wou dat ik de heele bende goed en wel van mijn schip af had ! mompelde kapitein Benson. Maar ondertusschen — waar is jufvr. Mansel ?

Hij stapte in de kajuit en staarde volslagen radeloos om zich heen. Nog nooit van zijn leven had deze witharige zoon van de zee zulk eene veelbewogen overtocht gemaakt. En toch begon die overtocht eigenlijk eerst. Het was nog een heele trek tot Kaap Hoorn, en daar achter lagen nog tusschen de zestig en tachtig dagen van stevig doorzeilen. Als het op deze wijze moest voortgaan, met diefstallen, middernachtelijk alarm en zulke geheimzinnige verdwijningen, wat voor een journaal zou de gezagvoerder dan aan zijne reeders hebben voor te leggen ? Wat een reis dreigde dit te worden, reeds van den beginne af zoo vol noodlottige gebeurtenissen ! Lag er een vloek op het schip ? Zou de *Queen* nog ooit behouden en wel hare masten mogen spiegelen in de Theems ?

Uit deze verre van aangename overpeinzing rees echter eensklaps weder de meer gepaste vraag op : Waar is jufvrouw Mansel ? Waar kon het meisje gebleven zijn ? en de oogen van den kleinen man boorden vorschend door het kajuitsvenster naar de rookende en pratende groepen op het dek.

Hij klom langzaam den trap naar de kampagne op, en op de bovenste trede bleef hij met de hand aan de leuning weer staan, het hoofd schuddende en hijgende naar adem. Inderdaad, iets ergers had hem haast al niet kunnen overkomen, dan dit onverklaarbare verdwijnen van eene passagieresse, en dit nog wel eene alleenloopende dame, die natuurlijk geacht zou worden onder des gezagvoerders bijzondere hoede te hebben gestaan !

De opperstuurman naderde den trap, groette, en verklaarde dat hij het gansche schip doorzocht had, maar geen spoor van de jonge dame had gevonden.

— Ge hadt de eerste wacht, niet waar ? zegde Benson met stokkende stem. Wanneer hebt ge haar het laatst opgemerkt, stuurman ?

— Ik kan niet beweren dat ik gisteren avond bijzonder op haar heb gelet, kapitein. Ik herinner mij niet haar in de kajuit te hebben gezien, en hier op het dek evenmin.

Stuurman Matthews noemde al de plaatsen waar hij gezocht had.

Nu riep de kapitein stuurman Poole, op wiens gelaat de diepste verslagenheid stond te lezen. De arme jongen zag bol en stomp uit zijne oogen en scheen wel tien jaar ouder dan toen hij Sydney verliet.

— Gij hadt de hondenwacht, is het niet ? vroeg Benson hem.

— Jawel, kapitein.

— Hebt ge in de wacht niets van miss Mansel gezien ?

— Niets, kapitein.

— Niets ? En waarom ? bulderde de oude. Omdat zij, naar alle waarschijnlijkheid, op het dek is geweest toen gij voorop waart in plaats van hier achter, waar uw post was ! En zoo kan zij heel goed overboord geslagen zijn, terwijl gij daar... Wie was in de eerste twee uren van uwe wacht de roerganger ?

— Johnson, kapitein.

— Stuur hem hier, en ook den man die hem afloste, en al de kerels die tusschen middernacht en zes glazen in den vroegnacht aan het roer hebben gestaan.

Het gansch schip raakte nu in rep en roer. Matrozen liepen heen en weer ; de tucht scheen voor het oogenblik naar de maan te zijn ; overal, voor en achter, kon men teekens van schrik en verbijstering waarnemen. De tien heeren ook — ook M. Mark Davenire was nu weer in hun midden — waren blijkbaar geheel vervuld van het geval. Zelfs het acrobatenstuk van den slaapwandelende Shannon op den kluiverboom was als onderwerp van gesprek totaal op den achtergrond geschoven. Miss Mansel en hare raadselachtige verdwijning, ziedaar schering en inslag van aller gesprekken.

Waar, in 's hemels naam, kon zij toch gebleven zijn ? Had zij een ongeluk gekregen ? Had zij zich zelf van kant gemaakt ? Was zij uit den weg geruimd door iemand anders ? Hoe, wanneer, waarom en door wie ?

Zoo klepperden de tongen. De jonge dame, bescheiden, goed geluimd en innemend van uiterlijk, had bij allen in de gunst gestaan. Men trachtte zich nu een laatste gesprek met haar te herinneren, de laatste woorden, die men van haar had gehoord, zijn best doende om daarin eene ophelderende toespeling te vinden.

M. Storr meende te hebben waargenomen dat zij gisteren bijzonder stil en in zichzelven gekeerd was geweest. Ook meende hij eensklaps zich te kunnen herinneren dat hij haar den avond te voren uit de kajuit naar het middendek had zien gaan, eene plek waar toch dames zich in den regel niet heen begaven. Doch verder hadden 's mans opmerkingen niet gereikt, en men werd er dus geen greintje wijzer door.

De matrozen werden nu ondervraagd, die in de donkere uren van den nacht achtereenvolgens aan het roer hadden gestaan. Zij hadden niets gezien en niets gehoord. Voorop waren de uitkijkers na het spektakel met M. Shannon dubbel op hunne hoede geweest. Maar gezien of gehoord hadden zij evenmin iets.

Nogmaals werd het schip van voor tot achter doorsnuffeld... vergeefs. Toen moesten kapitein en stuurlie het wel voor zeker houden, dat de jonge dame overboord geraakt was. Hoe echter ? Door haar eigen toedoen, of door het toedoen van anderen, wie zou dit raadsel ooit ophelderen ?

— Wat denkt gij van het geval ? zegde Burn tot Dike Caldwell, die eenzaam over de verschansing lag te zien, krampachtig plukkende aan zijnen zwarten baard.

— Welk geval ? vroeg de aangesprokene, langzaam het hoofd omwendende.

— Nu... van jufvr. Mansel's verdwijnen ?

— Dat het een onbetaalbaar geluk voor ons is.

— Jawel... in zoo ver... natuurlijk !... Ik vermoed dat de jufvr. het te kwaad heeft gekregen met haar geheim. Zij heeft zeker niet geweten wat zij er mee beginnen zou, en heeft gedacht dat klappen in dit geval even gevaarlijk was als zwijgen. Dat heeft waarschijnlijk haar hoofd op hol gebracht, en toen is zij in hare benauwdheid maar overboord gesprongen, om ineens aan alle gevaar te ontsnappen en van alle verantwoordelijkheid af te zijn. Trollope denkt er ook zoo over.

— Als zij niet meer aan boord is, dan moet zij zelfmoord hebben begaan, gromde Caldwell. Waarom, dat mogen de goden weten. Mij gaat het ook niet aan. Ik zeg alleen maar dat het voor u en mij en voor al de andere kerels een kolossaal geluk is ! Want als zij gisteren avond had geklapt, dan zouden wij dezen morgend allemaal achter slot en grendel hebben gezeten, onze kans gemist, ons bedrijfskapitaal naar den bliksem, en de verdere onaangename gevolgen niet te overzien.

— Het is zeker een waar buitenkansje, zegde Burn, zijnen vetten rug tegen de verschansing drukkende. En een geluk is het, dat zij ook tegenover niemand anders een woord van de zaak schijnt te hebben laten vallen, tegenover die mad. Dent bij voorbeeld. Anders zou er nu waarachtig nog aan een moord kunnen worden gedacht.

— Ja, antwoordde Caldwell kort, zijn staren over de zee hervattende. Hij scheen tot spreken geen lust te hebben.

Daar kwam Mark Davenire aangeslenterd, gevolgd door Masters.

— Wel, hoe gaat het er mee ? Zijt ge weer in orde ? riep de dikke Burn.

— In orde ? Wat donder, kan men niet een uurke langer dan gewoonlijk in kooi blijven, zonder op de ziekenlijst geplaatst te worden ? antwoordde de reus, zenuwachtig met zijne zware zilveren horlogieketting spelend en geen oog afwendend van den kapitein, die aan stuurboord in een levendig gesprek stond met M. Dent, Storr en mevr. Peacock.

— Ik zeg maar, het is een ongehoord geluk, begon Burn. Maar hij kwam met zijne ontboezeming niet verder, want Davenire gaf hem een stomp op de borst, die hem haast achterover deed tuimelen.

XII.

Een matroos namelijk, die in de nabijheid met iets bezig was, had zich bij het hooren van Burn's woorden plotseling omgekeerd en zag Davenire aan met eenen blik, zoo scherp als het mes in zijnen heupzak.

— Wat ? Wilt ge boksen, wilt ge boksen voor den donder ! riep Burn, die den onzachten wenk verstond en zich fluks in het postuur van den rechtersbaas zette. Kerel, pas op ! Van zulke gekheid houd ik niet ! Ge hebt mij mijn horlogie haast door mijn ribben gedreven !... Ik zeg, het is een ongehoord geluk, dat we nu eindelijk een hoedjevol wind gaan krijgen ! We hadden anders nog wel tot Sint-Juttemis naar Kaap Hoorn kunnen blijven uitkijken !

— Het is ontwijfelbaar zelfmoord geweest, zegde Masters heel zacht. Verduiveld jammer van het meisje ! Als het nog moeder Peacock was geweest, of tante Holroyd. Maar nu met het eenige aardige persoontje aan boord ! Ik was verliefd op hare oogen !

— Houdt toch op met dit gefemel ! snauwde Davenire hem toe. Het is om misselijk te worden ! Kom mee ! Kom mee naar voor !

De kapitein volgde met zijne oogen den kolossalen kerel, en toen, zich losmakende van zijn gezelschap, stapte hij naar stuurman Poole en bromde hem toe :

— Ga zien of de stuurman slaapt. Zoo niet, verzoek hem dan in mijne hut te komen, en stuur ook den doktor bij mij.

De kleine man bleef naar zijne zeilen en langs zijn dek staren, zichzelf opetende van ergernis, totdat Poole hem kwam berichten dat de doktor hem beneden reeds wachtte en dat de opperstuurman bezig was zich aan te kleeden en aanstonds zou verschijnen.

Hij ging naar omlaag, smeet zijnen hoed neer en nam plaats. De doktor, met het oog van den vakman, merkte wel op dat de zenuwen van den ouden heer schromelijk van streek waren, en hij bezon zich reeds, welk fleschke uit zijne apotheek bij hem zoo noodig met het beste gevolg zou te slikken geven.

— Doktor, begon de kapitein, — ik wou eens met u spreken. Ik weet niet recht wat mij hapert — maar het is vreemd, dat ik, die al mijn leven op zee gevaren heb, op het oogenblik met de handen in het haar zit. Het geheimzinnige verdwijnen van de jonge dame ligt als een molensteen op mijn hart. Ik weet volstrekt niet wat ik er van denken moet. Als ik kon vermoeden dat zij vermoord is geworden, riep hij met eenen wanhopigen blik op stuurman Matthews, die juist was binnengekomen.

— Dat geloof ik niet, kapitein — dat niet, zegde de doktor. Welke beweegreden zou iemand aan boord, wien dan ook, tot zoo iets hebben kunnen drijven ?

— Ik weet het niet ! riep de oude man. Maar er gebeuren hier aan boord allerlei zonderlinge dingen, waarvoor men geene beweegreden vinden kan. Waarom werd mijne wapenkist geplunderd ? Wat bewoog een der passagiers om het heele schip in rep en roer te brengen door op den kluiverboom te middernacht de fratsen te vertoonen van eenen baviaan ?...

(Wordt voortgezet.)